

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Woningstichting Domijn
Aangevraagde activiteiten :	Verduurzamen woningen
Datum ontvangst aanvraag :	22.04.2022
Locatie :	Enschede en Haaksbergen
Datum beschikking :	26.10.2022
Kenmerk :	D2022-10-000861
Zaaknummer :	2022-005664

Datum verzending

26.10.2022

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	3
A.1	Aanvraag	3
A.2	Besluit	3
A.3	Ondertekening en verzending	5
A.4	Niet mee eens?	5
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	6
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	6
B.2	Algemeen	6
B.3	Soortspecifiek	7
B.4	Overige zaken	7
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	8
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	8
C.1.1	Bevoegdheid	8
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	8
C.1.2	Procedure	8
C.1.2.1	Adviesverzoek aan gemeente	8
C.1.3	Toetsingskader soorten	8
C.1.3.1	Wettelijke regels	8
C.1.3.2	Provinciaal beleid	8
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	9
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	9
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	9
C.2.2	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	9
C.2.3	Periode	9
C.2.4	Onderliggende documenten	9
C.2.5	Aanvullende gegevens	9
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	10
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	10
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	10
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	10
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	11
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	11
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	11
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	11
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	11
D.	SLOTCONCLUSIE	12

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

van het adviesbureau Eelerwoude heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. De aanvraag heeft u tussentijds gewijzigd². Deze gewijzigde aanvraag is het uitgangspunt voor deze ontheffing.

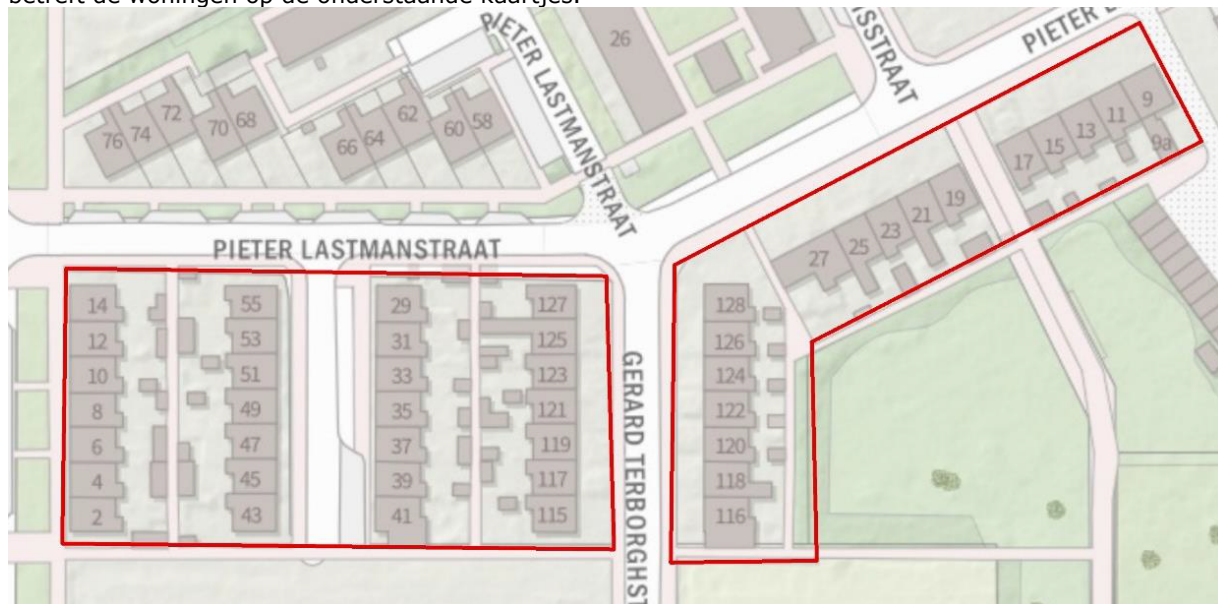
Op 21 juli en 5 oktober 2022 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.

De aanvraag is gedaan vanwege het verduurzamen van woningen in Enschede en Haaksbergen. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing³ te verlenen van verbodsbepalingen voor een soort van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren⁴ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁵.

Deze ontheffing heeft betrekking op het verduurzamen van woningen in Enschede en Haaksbergen. Het betreft de woningen op de onderstaande kaartjes.

Figuur 1: Plangebied Enschede

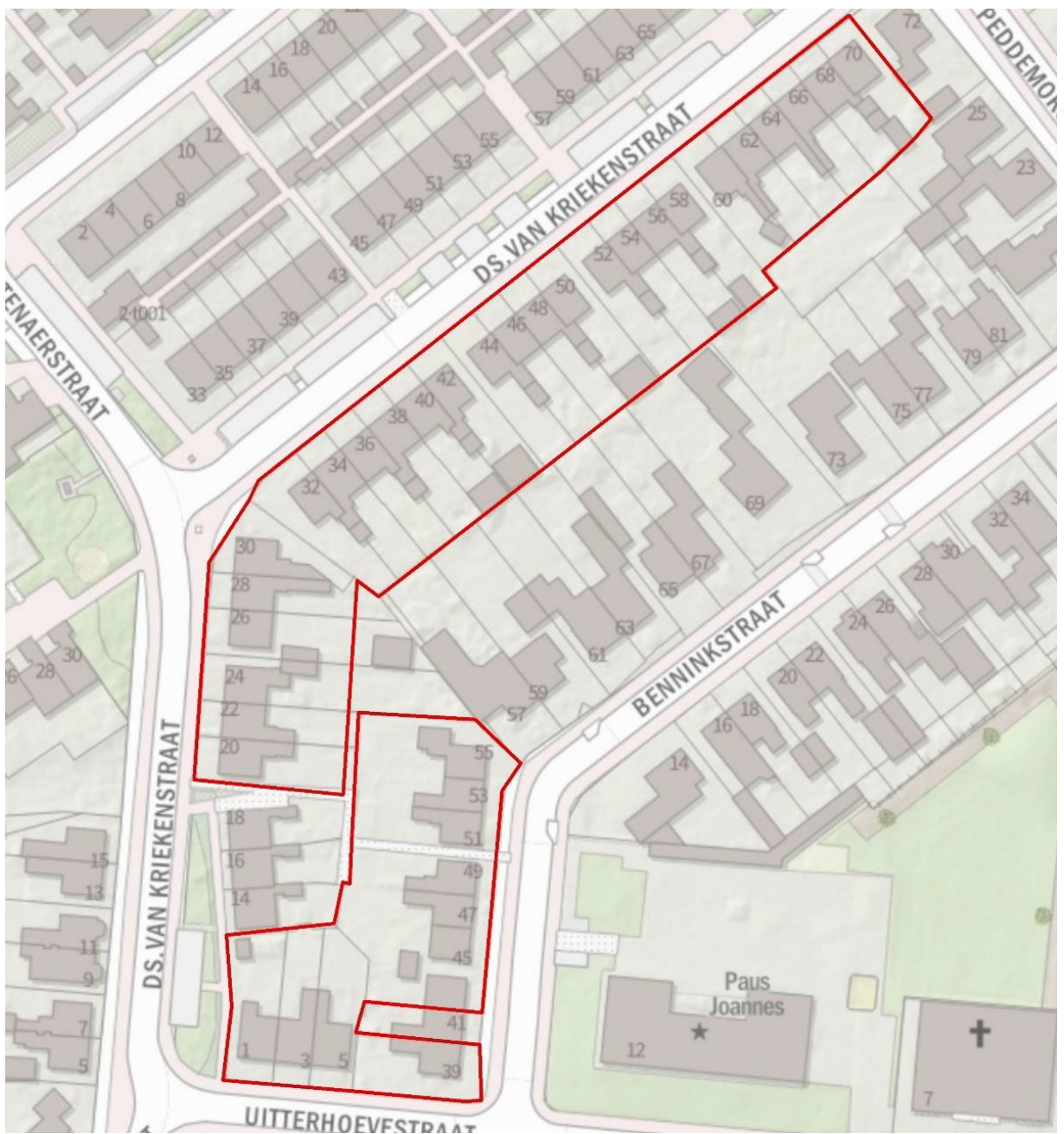
¹ In het kader van artikel 3.8 eerste lid van de Wnb

² Kenmerk provincie D2022-10-000861

³ Op basis van artikel 3.8 eerste lid van de Wnb

⁴ Art. 3.5, tweede lid Wnb

⁵ Art. 3.5, vierde lid Wnb

Figuur 2: Plangebied Haaksbergen

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit en blijft geldig tot en met 22 januari 2026.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit.

- Projectplan Domijn Haaksbergen en Enschede (Eelerwoude, 2022)
- De aanvullingen van 3 juni en 5 oktober 2022.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

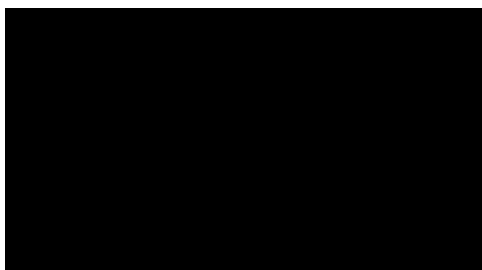
Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in *B. Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Enschede;
- Burgemeester en wethouders van gemeente Haaksbergen;
- Adviesbureau Eelerwoude, t.a.v. mw. [REDACTED]

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Via de e-mail naar klachtenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-10-000861). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologisch deskundige⁶, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁶ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Soortspecifiek

5. Uiterlijk 3 maanden voorafgaand aan het ongeschikt maken hangt u minimaal 40 vleermuiskasten op van het type VMT1a. Deze vleermuiskasten verdeelt u op zodanige wijze dat per deelgebied minimaal 4 vleermuiskasten aanwezig zijn per verblijfplaats die wordt aangetast (24 in Enschede, 16 in Haaksbergen) en zodanig dat er steeds vier vleermuiskasten aanwezig zijn binnen 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaatsen. Bij het ophangen volgt u de richtlijnen zoals verwoord in het Kennisdocument gewone dwergvleermuis. U heeft aangegeven dat u deze kasten heeft opgehangen in mei en juli 2022.
6. Het vooraf ongeschikt maken van de woonblokken wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis. De kwetsbare voortplantingsperiode van de gewone dwergvleermuis loopt indicatief van 15 mei tot en met 15 augustus. De kwetsbare winterperiode loopt indicatief van 1 november tot en met 31 maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden eerder of later beginnen en eindigen. Wanneer de gevoelige perioden beginnen en eindigen wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis. Afwijkingen van de hierboven aangegeven standaardtijden worden onderbouwd beschreven in het logboek.
7. De woonblokken worden ongeschikt gemaakt door het toepassen van exclusion flaps. Na minimaal 5 dagen met geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (minimaal 10 graden Celsius, droog of motregen, maximaal 4 Bft wind) vindt een ecologische controle plaats. Na goedkeuring door de ecooloog, kunnen daarna de werkzaamheden beginnen. Indien nog vleermuizen aanwezig zijn dienen aanvullende maatregelen worden genomen in overleg met de provincie. In het logboek dienen de weersomstandigheden en de resultaten van de controle te worden vastgelegd.
8. U bouwt als permanente mitigatie minimaal 40 vleermuiskasten van het type VMPM2 in in de woningen in het plangebied. Dit doet u zodanig dat in elk deelgebied minimaal 4 vleermuiskasten aanwezig zijn per oorspronkelijke verblijfplaats (24 in Enschede, 16 in Haaksbergen).
9. Er wordt geen licht gericht op de mitigerende voorzieningen. Licht ten behoeve van de werkzaamheden is uitsluitend toegestaan als dit specifiek gericht is op de werklocatie.
10. De tijdelijke voorzieningen (de kasten uit voorschrift 6) mogen later eventueel worden verwijderd onder de volgende voorwaarden:
 - a. Nadat de permanente maatregelen zijn opgeleverd en deze minimaal zes maanden beschikbaar zijn geweest voor de gewone dwergvleermuis, waarbij alleen de maanden april t/m oktober meetellen
 - b. Buiten de kwetsbare perioden (voorschrift 5)
 - c. Onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis
 - d. Binnen de looptijd van deze ontheffing. Na de looptijd van de ontheffing moet eerst gecontroleerd worden door een ecologisch deskundige of de vleermuiskasten in gebruik zijn door gewone dwergvleermuis of andere beschermde soorten. Als dat het geval is, is een ontheffing nodig.

B.4 Overige zaken

11. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis.
12. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁷. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid). De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeenten Enschede en Haaksbergen gestuurd met de mogelijkheid tot advies. De gemeenten zijn vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming⁸ en (soms) de Regeling natuurbescherming⁹ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹⁰ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹¹ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

⁷ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

⁸ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

⁹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹⁰ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹¹ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Woningstichting Domijn is voornemens de woningen binnen de plangebieden in Enschede en Haaksbergen te verduurzamen. Tijdens de verduurzaming worden spouwmuren geïsoleerd, zonnepanelen geplaatst en daken geïsoleerd aan de binnenkant.

C.2.2 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van het verbod om de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren¹² en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen¹³.

C.2.3 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 september 2022 tot en met 22 januari 2026.

C.2.4 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Projectplan verduurzaming wooncomplexen Domijn (Eelerwoude, 2022)
- Nader onderzoek Domijn 2021 (Eelerwoude, 2022)
- Kaarten van de plangebieden
- Machtiging

C.2.5 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 22 april 2022 ontvangen. Op 31 mei 2022 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 3 juni en 5 oktober 2022 ontvangen.

¹² Art. 3.5, tweede lid Wnb

¹³ Art. 3.5, vierde lid Wnb

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport Nader onderzoek Domijn 2021 (Eelerwoude, 2022)¹⁴ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Een onderzoek naar de huismus bestaande uit drie veldbezoeken
- Een onderzoek naar de gierzwaluw met 6-8 veldbezoeken per deelgebied
- Een onderzoek naar vleermuizen met 10-12 bezoeken per deelgebied.

Tijdens het onderzoek zijn de volgende ecologische functies gevonden:

- 10 verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis:
 - 5 zomerverblijfplaatsen
 - 5 gecombineerde zomer- en paarverblijfplaatsen

De locaties van de gevonden verblijfplaatsen zijn gedetailleerd weergegeven in de rapportage Projectplan Domijn Haaksbergen en Enschede (Eelerwoude, 2022)¹⁵.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan 10 verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren, waaronder 5 zomerverblijfplaatsen en 5 gecombineerde zomer- en paarverblijfplaatsen.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in het Projectplan bij de aanvraag¹⁶, zijn voldoende. Ze komen grotendeels overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Drie maanden voorafgaand aan de werkzaamheden zijn minimaal 40 tijdelijke vleermuiskasten geplaatst.
- De woningen in het plangebied worden buiten de gevoelige periodes ongeschikt gemaakt voor vleermuizen door middel van vleermuisflappen.
- Tijdens de werkzaamheden worden minimaal 40 vleermuiskasten ingebouwd.

Volgens het Kennisdocument moeten de mitigerende voorzieningen voor de paarverblijfplaatsen uiterlijk half februari voorafgaand aan de werkzaamheden worden opgehangen. In afwijking hierop zijn de vleermuiskasten in mei en juli 2022 opgehangen, ruim drie maanden voorafgaand aan de werkzaamheden conform de richtlijnen voor de functie als zomerverblijfplaats.

De reden dat het Kennisdocument vraagt om de vleermuiskasten uiterlijk half februari op te hangen voor de functie van paarverblijfplaats ligt in de ecologie van de gewone dwergvleermuis. In voorbereiding op de paartijd zoeken de mannetjesvleermuizen al vanaf het vroege voorjaar naar een geschikte baltslocatie. Daardoor is er in het vroege voorjaar een piek in de bezetting van vleermuiskasten te zien¹⁷. Vanaf juli wordt deze paarverblijfplaats actief verdedigd. Het daadwerkelijke paarseizoen heeft zijn piek in de periode eind augustus tot half september. Onder gunstige omstandigheden loopt de balts door tot in oktober¹⁸. Op het geplande moment van uitvoering (eind oktober 2022) is dus in ieder geval de piek van het paarseizoen voorbij. Onze inschatting is daarbij dat de weersomstandigheden dit jaar in Nederland

¹⁴ Paragraaf 3.1.2

¹⁵ Tabel 4 op pagina 14 en tabel 6 op pagina 16

¹⁶ Hoofdstuk 11

¹⁷ Korsten, 2012. Vleermuiskasten. Toepassing, gebruik en succesfactoren (blz. 48)

¹⁸ Kapteyn, 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem. Blz. 83-86

het niet waarschijnlijk maken dat het paarseizoen voortduurt tot eind oktober. De balts heeft dus ongestoord kunnen plaatsvinden tijdens het hele of nagenoeg het hele paarseizoen. Pas in het najaar van 2023 wordt opnieuw gebaltst door de vleermuizen en dan hangen de tijdelijke vleermuisvoorzieningen al meer dan een jaar. Daarom is het naar ons inziens verantwoord om in dit specifieke geval de (paar)verblijfplaatsen in de plangebieden eind oktober 2022 ongeschikt te maken, ook al zijn de vleermuiskasten later opgehangen dan half februari 2022. Daarbij wordt wel voldaan aan de voorgeschreven gewenningstijd voor de functie als zomerverblijfplaats.

Door het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen buiten de kwetsbare perioden, wordt voorkomen dat vleermuizen worden gedood of verwond. Door het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen, zowel tijdens als na de werkzaamheden, zijn er steeds voldoende verblijfplaatsen aanwezig. Daarom wordt er geen afbreuk gedaan aan het streven om de populaties van gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van het verduurzamen van woningen in twee plangebieden in Enschede en Haaksbergen leiden tot het beschadigen en vernielen van 10 verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.5 van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project. Uitvoering van renovatie op een andere locatie is geen oplossing voor de gebrekkige isolatie op deze locatie. Het niet uitvoeren van werkzaamheden, leidt evenmin tot verbeterde isolatie. Het is niet mogelijk hetzelfde resultaat te bereiken zonder de verblijfplaatsen van de vleermuizen aan te tasten. De werkwijze en de planning zijn aangepast op de ecologie van de gewone dwergvleermuis. Alternatieve werkwijzen en planningen zijn daarom niet gunstiger.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Het verduurzamen van de woningen is positief voor de gezondheid van de bewoners. De woningen worden tevens zuiniger, waardoor minder energie nodig is voor het verwarmen van de woningen, wat een reden is van economische aard. Tevens stoten de woningen op deze wijze minder broeikasgassen uit, wat een voor het milieu gunstig effect is.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁹ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁰. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

¹⁹ Art. 1.10, derde lid Wnb

²⁰ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen om verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis te vernielen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten wordt niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijk belang is om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.